

Vojak Jakop.

„Bom, bom, bom!“ se je razlegalo po naši vasi nekega dné, ko so prišli vojaki k nam na vaje. Mi vaški paglavci smo drvili od vseh strani skupaj ter radovedni prodajali zijala. To smo se čudili lepim, svetlim gumbom, — ej kakó bi se dalo za take igrati! Eden, eden za deset naših!

Vojaki so se pa ne meneči se za naše želje postavili v vrsto na Boštjanovem travniku ter čakali povelja. Ko jim je isto častnik prebral, so se razkropili po vasi poiskati si stanovanja in hrane.

Moj oče so imeli gostilno, in zato se je pri nas zbralo zvečer precej vojakov. Posedli so okrog miz, in oče so jim pridno donašali jedi in pijače. Ko so naposled končali s postrežbo, so prisedli k vojakom. Jaz pa sem ležal na peči in gledal po sobi.

„E, tudi jaz sem bil že vojak in še celo v vojski!“ povzamejo oče.

„V vojski ste že bili?“ jih vpraša vojak, ki je imel brke, dolge kot Turek.

„Da, da, v vojski sem bil in sicer v Bosni leta 1878. Ej, vojska, veste, to je strah! To ve le tisti, ki jo je skusil. Kolikim družinam vzame edino podporo!

Jaz se še dobro spominjam takratnega tovariša Jakopa. Bil je že oženjen. Tudi on se je moral ločiti od doma in od žene. V vojašnici je bil silno potr. Klaverno je hodil okoli.

„Ej, Jakop, vojak pa tako žalosten?“ ga vprašam nekoč.

„Oh!“ mi odgovori, „kaj ne bi bil žalosten? Doma sem zapustil ženo, kateri sem bil edina podpora in pomoč. Kaj bo zdaj ž njo? Kaj naj počne sama? Kako je bila reva žalostna, ko sem se ločil od nje! Ko sem dobil nekaj tednov pred odhodom poziv v boj, si ga ji nisem upal pokazati, da bi se preveč ne ustrašila. Rajše sem molčal. Pa prišel je vendar čas odhoda. Moral sem se ločiti od nje. Ko sem ji povedal, da bom moral iti, je skoro omedlela. Vzel sem svoje reči ter izginil. Siloma sem se ji iztrgal ter odšel s krvavečim srcem. Morda me ne bo videla več!“

„Le pogum, brate!“ mu prigovarjam. „Še boš prišel nazaj, še! Kaj bi precej obupal! Šeškala bova Turke, rdečehlačarje, da naji bodo pomnili. Kajneda?“

On pa me je žalostno pogledal, pomajal z glavo ter odšel, da bi zakril solze.

Smilil se mi je.

Odhoda v Bosno smo čakali le kratek čas v Ljubljani. Medtem smo se morali marljivo vaditi v orožju. Kar dojde povelje, da moramo odriniti. Čez nekaj dni smo jo odkurili proti Bosni. Jakop je šel z menoj v isti vrsti.

Prišli smo v Bosno.

Od vseh strani so nas kristjani veselo pozdravljali, a Turki nas niso prijazno gledali. Mnogokrat so nas napadli. Nič kaj radi nam niso pustili dežele.

Z Jakopom sva se borila v mnogih spopadih, a ostala sva vendar nepoškodovana. Mislil sem že, da se bova oba veselo vrnila domov. Tudi Jakop je postal veselejši.

Toda Bog je sklenil drugače.

Nekega dne smo morali pregnati sovražnika z nekega hriba. Hej, kako so nam brenčale krogle okrog ušes! Gost smodnikov dim nas je obdajal.

Z Jakopom sva ležala za nizkim grmom ter streljala na Turke. Marsikaterega sva poslala na oni svet. Kar naenkrat se Jakop obrne k meni ter mi reče tiho:

„Jej, kako mi je čudno pri srcu! Zdi se mi, da bom danes padel. Ako umrem, vzemi mojo uro za spomin, in ženo pozdravi doma.“

„Bom!“ mu rečem kratko, da bi prikrl bojazen. Zahreščalo je poleg mene.

Streljal sem dalje. Že se je začel sovražnik umikati. Morali smo ga pregnati z bajoneti. Potresem tedaj Jakopa za ramo in mu rečem:

„Jakop, vstani. Naskok!“

A on se ni ganil.

„Mogoče je mrtev?“

Ta misel mi šine kakor blisk v glavo. Bliže ga pogledam in šele zdaj zapazim, da ima sence prestreljeno. Ležal je še ravno tako kakor prej. V levici je imel puško, v katero je hotel vtakniti patron, ki ga je držal v desnici. Medtem ga je prehitela smrt. Slutnja se mu je izpolnila. Prekrižam mu čelo — ure mu nisem imel časa vzeti, — ter odhitim dalje.

Srečno smo premagali sovražnika. Mnogo Turkov je bilo pobitih, a tudi naših je bilo precej mrtvih, in med temi tudi Jakop.

Čez nekaj mesecev sem se vrnil domov. Žena Jakopova je umrla kot beračica. Ker je zgubila moža, ni mogel nihče več skrbeti zanjo. Vse ji je bilo prodano. Živel je v velikem pomanjkanju, dokler je ni smrt rešila zemeljskih muk.

Jakopa se pa še dostikrat domislil, posebno njegovih zadnjih trenutkov.

Mirno spava v tuji zemlji daleč od domovine. Gori v nebesih je zdaj združen na veke s svojo zvesto ženo!

Bog mu daj večni mir!“

Tako so pripovedovali oče. Vojaki so pa odšli po ležiščih.

Mlinarjev Janko.

